

Çerkes Karadağ

FOTOĞRAFÇIYLA DİYALOGLAR



FOTOĞRAFÇIYLA DİYALOGLAR

Önergeler ve Aforizmalar

Çerkes Karadağ



ÖTEKİ YAYINEVİ

Öteki
SANAT - FOTOĞRAF

Düzeltili
Mazlum Hancı

Kapak ve Sayfa Düzenleme
Özgür Yurttaş

1. Baskı
Doruk Yayınları, Ankara, 2004

2. Baskı
Öteki Yayınevi, Kasım 2016

© Öteki Yayınevi
Sertifika No: 34460

Baskı ve Cilt
Ceylan Matbaası
Maltepe Mah. Davutpaşa Cad.
Güven İş Merkezi B Blok No: 318
Tel: (0212) 613 10 79

Yönetim Yeri
Eğitim Mah. Saygı Sok. Selimoğlu Sitesi
17 A Kadıköy / İstanbul
Tel: 0216 405 25 22
kitap@otekiyayinevi.com

ISBN: 978-605-66914-0-9

Çerkes Karadağ



Fotoğrafçıyla DİYALOGLAR

ÖNERMELER ve AFORİZMALAR



ÖTEKİ YAYINEVİ



Çerkes Karadağ, Kars Kağızman'da doğdu. Ağrı Naci Gökçe Lisesi, Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü ve Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Grafik Bölümü'nü bitirdi. Kültür Bakanlığı Yayınlar Dairesi ve Sinema Dairesi Başkanlığı'nda görev aldı. Ulusal ve uluslararası fotoğraf yarışmaları ve biennialere katıldı, fotoğrafları ödüller aldı. 2000 yılında Çek Cumhuriyeti Devlet Şeref Madalyası, 2004 yılı sanat sezonunda da "İFSAK yılın fotoğrafçısı" ünvanı ile ödüllendirildi. Gazete ve dergilerde fotoğraf sanatı ve çağdaş fotoğraf konusunda makale ve denemeler yazdı. Prag, Budapeşte, Mersin/Mut, Gaziantep, Ankara, Bursa ve Lefkoşa kentlerini fotoğrafladı. Kitapları ve fotoğrafları birçok Türk şair, yazar, ressam ve seramikçinin eserlerine konu oldu. Hacettepe, Süleyman Demirel, Yeditepe, Yakın Doğu, Doğu Üniversitesi ve Ankara Olgunlaşma Enstitüsü'nde sanat ve reklam fotoğrafı dersleri verdi. Halen İstanbul'daki atölyesinde çalışmalarını sürdürmekte ve Işık Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Görsel İletişim Tasarımı Bölümü'nde dersler vermektedir.

Basılmış Kitapları:

Fotoğraf Albümleri:

NÜANS, Dost Kitabevi Yayınları, Türkçe-İngilizce, Ankara, 1989 • **TANIDIGIM YÜZLER / FACES I KNOW**, Siyah Beyaz Portreler / Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Türkçe-İngilizce, Ankara 1995 • **BALEYLİM**, Bale Üzerine Fotografik Bir Etüd / Doruk Yayınları, Türkçe-İngilizce, Ankara, 1997 • **BÜYÜLÜ PRAG / MAGIC PRAGUE**, İş Bankası Yayınları, Türkçe-İngilizce, Ankara, 2000 • **TEN ÖYKÜLERİ / SKIN STORIES**, Mac Art Gallery, Türkçe-İngilizce, İstanbul, 2006 • **NATURLIFE**, Portakal Çiçeği Yayınları, İstanbul, 2013

Kuramsal Kitapları:

SÖZDE FOTOĞRAF Aforizmalar / İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 2000. • **GÖRME KÜLTÜRÜ 1. kitap**, Görüntüler Evreni / Doruk Yayınları, İstanbul, 2004 • **GÖRME KÜLTÜRÜ 2. kitap** Görüntü Büyücüsü / Doruk Yayınları, İstanbul, 2004 • **GÖRME KÜLTÜRÜ 3. kitap** Fotoğrafın Derin Anlamı / Doruk Yayınları, İstanbul, 2004 • **FOTOĞRAFÇIYLA DİYALOGLAR** / Doruk Yayınları, İstanbul, 2004 • **YARATICI GÖRÜNTÜ DİZİSİ I / Fotoğraf Nedir?**, Öteki Yayınevi, İstanbul, 2016 • **YARATICI GÖRÜNTÜ DİZİSİ II / Kamera Bakışı**, / Öteki Yayınevi, İstanbul, 2016 • **YARATICI GÖRÜNTÜ DİZİSİ III / Fotoğrafın Yüzü**, Öteki Yayınevi, İstanbul, 2016.

Edebiyat:

ÖTEKİ YÜZ Portre yazıları / Portre fotoğrafları / Doruk Yayınları, İstanbul, 2004.

Katalogları:

BALEYLİM / 9 Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir 2008. • **BEYOĞLU: Bir telaş... Pür Telaş** / Artgalerim Yayınları, İstanbul, 2010

Çerkes Karadağ



Fotoğrafçıyla DİYALOGLAR

ÖNERMELER ve AFORİZMALAR



ÖTEKİ YAYINEVİ



Bazı fotoğrafların, hiç bir şekilde hak etmediği halde, kimi eleştirmenler tarafından seçkin yapıtlar olarak sunulduklarına tanık oluruz. Bunların sığ, çekici olmayan veya insan ruhunun derinliklerinde kendilerine yer bulamayan ve üstelik bu eksikliklerini asla gizleyemeyen yapıtlar olması çok önemli değildir. Yine de, gözlerimizin içine baka baka abartılı övgülerle yüceltilen ve eşsiz niteliklerle ilişkilendirilen yapıtlar olarak alkışlanırlar. Zaman zaman daha da ileri gidilerek, bu yapıtların avangard, gerçeküstü, postmodern veya kavramsal oldukları da(!) öne sürülür. Bu koroya, iletişim araçlarının bir bölümü ve kimi seçkin kalemlerin de katılması ile birlikte bu inandırıcılık oyunu tamamlanmış olur. El birliği ile yaratılan bu imaj operasyonunun sonucunda, söz konusu fotoğraflar üstün birer sanat ürünü olarak zihinlerimize kazınmaya başlar. Sergilerde, yayın ve koleksiyonlarda baş tacı edilen yapıtlar, bir yandan da ödül ve madalyalarla taltif edilerek çağdaşlığın en iyi örnekleriymiş gibi alkışlanırlar. Oysa, nasıl lanse edilirse edilsinler, bu yapıtların kalıcı olup olmayacağını kesinlikle, en iyi zaman ortaya koyacaktır. Uzun vadede hiçbir önem taşımayan, geçmişteki benzer olaylardan ve edindiğimiz deneylerden çok iyi bildiğimiz bu tiyatro oyunu, ne yazık ki, zaman zaman yeni dekorlarla yinelenerek sürmeye devam etmektedir.



Unutulmamalıdır ki, insan ruhuyla buluşan her başarının güvenli anahtarı, daima sanatçının yaratıcılığında ve samimiyyetinde gizlidir. İnsan ruhu, hangi koşullar egemen kılınırsa kılınırsın, kendisini mutlu eden ve yücelten yapıtların büyüsünden uzak tutamaz. Daha da ötesi, samimi ve kararlı sanatçıya beslediği güveni hiçbir zaman yitirmez. Onu dışlamaz, performansını ve çabalarını göz ardı edemez. Kendisini inciten, hor gören veya aşağılayan bir yapıtı sonsuza dek kabullenemez.



Bir yapıtın başarısı, ancak sanatçının sanatsal yetkinliği, güçlü tekniği ve samimi yansıtmanın ortak uyumu ile mümkündür. Yaratıcı bir yansıtma, başlangıçta belki anlaşılmayabilir. Ancak yapıt samimi ise günün birinde mutlaka ama mutlaka, anlaşılma şansından yoksun kalmayacaktır. Her tür olumsuzluğa rağmen, duyarlı izleyicilerle buluşma keyfini hiçbir zaman kaybetmeyecektir.



Bazı insanlar için görme, yetenek işi değil sanki lükstür. Çünkü, bu insanlar görme ile henüz tanışmamışlardır.



Güzel fotoğraflar birtakım rastlantılar sonucu çekilmiş olsa bile, onları anlamlı güzellikler haline getiren, rastlantılar değil fotoğrafçılardır.



Fotoğrafçı, zaman zaman fotoğraflarda karşılaşmaktan korktuğumuz şeylerle bizi yüz yüze getirerek, korkunun dahi fotoğraflar içinde nasıl etkisizleştiğini gösterebilir.



Fotoğraf bir tür ilişki kurma yoludur. Daha çok iç dünyaya açılan bir ilişkinin...



Fotoğraflar hüznüleri, acıları, gözyaşlarını ya da umutsuzlukları aktarsa da, sonuçta insanları ve onlara ilişkin gerçeklikleri anlatmaktadır. İzleyiciyi doğrudan etkileyerek harekete geçirebilir. Bu, yine de onların başarılı fotoğraflar olduğunu göstermez. Fotoğraf, eğer bizi düşündürmeye başlamışsa, o taktirde başarılı olması kaçınılmaz demektir.



Fotoğraflar içindeki sıkıcı öğeler, kendilerini asla gizleyemedikleri için bazı eksiklikler, kusurlar veya olumsuzluklar fotoğraflarda bilinmeden ya da farkına varılmadan kendilerine yer bulmuş olurlar. Bazı şeyler ise bizzat fotoğrafçılar tarafından amaçlı ve tercih edilerek abartılı bir gerçeklikle fotoğraflara taşınır. Elbette bilinçli yapıldığı taktirde, abartılı gösterilen veya kusur gibi görülen her şey görüntülere hapsedilmiş bir ilgiye izleyiciyi davet etmeyi başarabilir.



Her sanat alanının tekniği çok kolay yöntemlerle öğrenilebilir. Fotoğraf da bir sanat olduğuna göre, başarılı bir görüntüleme için insanlara tekniğin yanısıra aynı zamanda bir görme biçiminin yöntemleri de öğretilmelidir. Teknik, fotoğrafta görsel öğeleri ne kadar güçlendirse veya öne çıkarsa da fotoğraf, tekniğe ilişkin şeyleri bize yine de çok az hissettirmelidir! Çünkü hiçbir fotoğraf başarılı bir teknik sayesinde başarılı olamaz!



Fotoğraflar, öncelikle ve yalnızca kendimiz için keşfettiğimiz yaşam parçacıklarıdır. Yaşama anlam kazandırmak istediğimizde çok şey yaparız, elbette zaman zaman fotoğraf da çekeriz.



Fotoğraf denilen şey, önceden bilinen birtakım verilere göre çekilemez! Fotoğrafçının uygun zaman ve mekânda birdenbire oluşan karşılaşmaları doğru değerlendirmesi gerekir. Çünkü görsel tespit noktasında uygun an'ın, fotoğrafçıyı beklemeye hiçbir zaman tahammülü yoktur! Buna göre başarıyla kaydedilmiş her an, fotoğrafçının bu başarısının da bir sertifikasıdır.



Fotoğrafın içeriği hiçbir zaman tek boyutlu bir yönlendirmeyi ölçü almamalı, gerçeği yansıtmada bir slogan katılığına düşmemelidir. İzleyiciyi kesin yargılara sevk etmekten kaçınmalı, hatta kesin yargılara sahip izleyicileri bile, bir görüş oluşturmaya teşvik etmelidir.



Fotoğraf her zaman geçmişî ölçü alır, fakat daha çok geleceğe seslenir!



Fotoğraflann yaygınlaşması için coğrafi ve tarihsel hiçbir engel bulunmaz! Bu yüzden, fotoğraflar yanibaşımızda bulunan ve yabancı olduğumuz gerçeklerin de sözcüsüdür.



Fotoğraf fotoğrafçının elinden çıkma bir dünyadır. Tanış olduğumuz dünyaya açılan bir pencere...



Fotoğrafa zorla giren şeyler, hiçbir zaman fotoğrafçıya ait değildir. Çünkü bazı nesneler, onlar hakkında yorum yapılmasına olanak tanımayacak kadar ısıltılı ve çekici görünerek görüntü-
re dahil olurlar.



Fotoğraf başlangıçtan itibaren büyük iddialardan çok küçük yaşamlara kapı aralamıştır. Her fotoğraf az veya çok bunu doğrulayacak açıklıklara sahiptir.



Fotoğraflar hakkımızda her tür bilgiyi cömertçe sunduğu halde küçük sevinçlerimizi, serüvenlerimizi, gördüğümüz ve tanık olduğumuz gerçeklikleri gün ışığına çıkarmada aynı oranda özverili değildir.



Elindeki kamera ile sonsuz sayıda fotoğraf çekme olanağına sahip olan fotoğrafçı, nedense görkemli bir anlam ordusu yaratmada o denli başarılı olamamıştır.



Fotoğraf varsayımlar veya önyargılar sanatı değildir. Buna karşın, birtakım varsayımların ve önyargıların oluşmasını da engellemeye gücü yetmemiştir.



Fotoğraf, nesnelerin görünüşleri ile görünenlerin algılanması arasındaki belirsiz sınırları ve birbirleriyle olan bağlantı noktalarını keskinleştirse de, aslında hiçbir fotoğraf yaşamdan kopuk olmadığı için, gözlemlerimiz üzerinde derinlemesine etkiler yaratan fotoğraflar yine de belirsizliklerini korumayı sürdürürler.



Fotoğraf, görüntü örgütlülüğüdür!



Her haz daima bir eksikliği anımsatır. Fotoğraf da, bir anlamda bir haza ulaşma aracıdır. Fakat hazzın gerçekleştirilmesinin nedeni olmayı daha çok önemser.



Fotoğraf fotoğrafçının mülküdür. Ancak onun tasarrufunda bulunmayan bir mülk....



Fotoğraf izleyiciye bir şeyleri neden göstersin ki? Anlatacaklarını saklı tutması çok daha iyi! İzleyenlerle çatışması, onları şaşkınlığa uğratması ve iç dünyalarında deprem yaratması gerekir!



Fotoğraf her zaman doğrudan ve dobra konuşur. Kaldı ki, onun bu özelliğini fotoğrafçı da değiştiremez. Çünkü açıklık, fotoğrafın kendi doğasının gereği ve en belirgin karakteridir.



Fotoğraf fotoğrafçı ile konusu arasında gerçekleştirilen sözsüz flörttür.



Hiçbir konu, bu konuyu saptamak isteyen fotoğrafçıya çok fazla olanaklar sunamaz! Fakat onu yorumlayan sanatçıya sınırsız seçenekler sunmaktan da kaçınmaz!



Fotoğraflar bize her zaman gerçek yerine alternatif gerçeklikler sunar. Yani, gerçeğin gerçeküstücülüğünü...



Fotoğrafçı kameranm eşlik ettiği, yalnız başına karar veren bir kimliktir. Her koşulda gerçeğe bağı olduğuna inanmakla beraber, aslında bize sadece temsil edileni göstermekle yetinir. Bu yüzden, onun daha çok bir duygu insanı olduğunu söyleyebiliriz. Öte yandan, fotoğrafçı başka sanatçılardan farklı olarak duygularını ve tasarladığı gerçeklikleri bize doğrudan değil, soğuk bir aygıtın süzgecinden geçirerek sunar. Yani, duygularının tüm öznelliğini geçerli bir gerçeklik haline getirerek aktarır.



Fotoğrafçı kesinlikle yalnızların, temsil edilmeyenlerin, sömürülenlerin veya kendisini ifade etmekten yoksun olanların saflarında yer almalıdır! Her fotoğrafçı genellikle bu hedefi gözardı etmeden yola çıksa da, kötü amaçlı kullanımlar onun tarafı ve haklı bu çabasında zaman zaman başarılı olmasını engellemiştir. Uğruna savaştığımız birçok şeyin sözcüsü olmayı üstlenen fotoğrafı, sınırsız bir paylaşıma taşıyan da işte evrensel bu duruşudur.



Fotoğrafçı uygun bir an'ı hiçbir zaman peşin bir mesajın zorlama kalıplarına uyduramaz. Bu yüzden fotoğraf görüntüsüne bir anlam yüklendiğinde, bu görüntünün tüm etkisini ve cazibesini yitirmesi işten bile değildir.



Fotoğraf, yaşamın bize görünen yüzüyle ilişkiler kurar. Görünenlerin daha ötesini görme yetenekleri gelişmemiş bir fotoğrafçının, bize daha fazla şeyler göstermesi bu yüzden pek mümkün değildir. Oysa, yaşamın doğrudan kendisi de uyarıcı bir bütünlüktür. Ve fotoğraflara taşınandan daha fazla şeyler barındırmaktadır.



Yaşam daima fotoğraflara rehberlik etmiştir, fotoğraflar da yaşamın sözcülüğüne... Buna göre fotoğrafın bir rehber olarak gerçekliklere ne denli katkı sağladığını göremeyen gözün fotoğraf sanatına ve bu sanatın sorumluluğuna talip olmaması gerekir!



Bazı fotoğraflar onları çekenler tarafından da yeterince anlaşılamaz! Çünkü birçok fotoğrafçının sadece içgüdülerin yönlendirmesiyle fotoğraf çektiğine rastlamak mümkündür. Her ne kadar bu bir çelişki gibi görünse de, asıl sorun fotoğrafçının kendi başarısızlığı değil yaratıcılık açısından yetersizliğidir.



Bir düşünceyi bir konunun çerçevesinde tasarlamak ile, bu düşünceyi bir fotoğrafta sonuçlandırmak farklı beceriler gerektirmektedir.



Güzellikleri anlamada yetkin birisi olmak, herkesin kolayca başarabileceği bir sonuç değildir! Çünkü güzellikler ancak arayışlar, karşılaşmalar ve tasnif edici bakış açılarıyla ortaya çıkarılabilir. Her yapıt sanatçının yetkinliğinin bir yansıması olduğuna göre, her yetkin sanatçının güzelliklerle iç içe bulunduğu halde bazen güzel olmayan, sıradan yapıtlar üretmek durumunda kaldığını da unutmamak gerekir. Çünkü tüm güzellikler iç dünyamızda karşılık buldukları oranda görünür olurlar.



Bir yapıtın kimliğı onun tüm unsurlarını kapsar. Bu nedenle her fotoğrafı kendi bütünlüğü içinde değerlendirmek daha uygun olur.



Aniden karşılaştığımız şeyler veya çarpıcı biçimde bize görünen görünüşler, eğer benliğimizin fitilini bir an'da ateşleyebiliyorsa, yani görmeyi arzuladığımız veya kendimizi anlatmamız gereken bir fotoğrafa kavuşturabiliyorsa, bu rastlantılara sadece şükran duymak gerekir.



Gizemli görüntülere düşünerek değil ansızın ulaşılır. Çünkü güzel bir fotoğrafa soyut fikirlerle değil, ancak somut görüntülerle kavuşabiliriz.



Herhangi bir görüntü birşeyleri yansıtıyorsa, bu taktirde onu aynı zamanda anlatır da.



Görünen bir şeyin fotoğrafı onun değişik boyutları göz önünde tutularak çekilmelidir ki, görmenin farklı tatları ortaya çıksın!



Yaşam bizi her gün yeni görüntülerle yüz yüze getirmektedir. Başarılı, başarısız, anı görüntüleri veya sanatsal olanlarla... Ancak bu görüntülerin tümünün değerli olduğunu iddia etmek pek gerçekçi değildir. Bu durumda şöyle bir sonucun ortaya çıkması kaçınılmaz olacaktır: Her fotoğrafçı gerektiğinde güzel bir görüntü için çektiği tüm görüntüleri feda etme yürekliliği göstermelidir!



Fotoğrafın yaşamla çakışan boyutlarını hiçbir zaman gözardı etmemek gerekir! Fotoğraf gerçekte her zaman yol arkadaşı olmuş ve yaşamdan ayrıştığı oranda ilgi odağı haline gelmiştir. Bu da fotoğrafı yaşamla doğrudan ilişkilendirmemiş, aksine gerçeğin sınırlarının ötesine savurmuştur.



Görüntüler tümüyle benliğimizin dışında oluşmasına karşın, gerçek anlamını iç dünyamızda kendisine bir yer edinmekle bulmaktadır. O halde çekilen her görüntü gerçekten tümüyle bağımsızlaşmakta, onu terk ederek tek başınaa bir gerçeklik haline gelmektedir.



Fotoğraf bize yaşamın kendisinin de görüntülerden oluştuğunu öğretmiştir. Aslında görüntüleri hayatın anlamını ortaya koyan birer anlam belgesi olarak da görebiliriz. Çünkü fotoğraf öykü olabilecek birtakım gözlemleri, görüntülere dönüştürmekle kendisini yükümlü saydığı için, onu bir bakıma hayatı anlamlandırmaya önderlik eden bir sanat olarak kabul etmek gerekir.



Her fotoğraf, sadece bir öneridir! Fotoğrafçının bize sunduğu bir çözüm önerisi...



Fotoğraflarda yer alanlar bir bakıma gerçekten kaçmanın ya da ondan daha uzaklara savrulmanın birer göstergesidir.



Fotoğraflar her zaman bizden daha gençtirler.



Geçmiş tükenen, gelecek ise sadece harcanacak bir değerdir... Bu bakımdan fotoğraf tercihini daima tüketmekten yana kullanmaktadır.



Fotoğraflar bireysel bir görmeyi olumlamak için çekildiğinden, fotoğrafçı başkalarına devredilmez haklara sahip olan insanları acımasız yargılamalarla karşı karşıya getirerek, bizi, bireysel bir bakış açısının tarafılığına hapsetmeyi amaçlar.



Başarısız bir görüntü, aynı zamanda gerçek ve doğru şeyleri açıklamada da başarısız görüntüdür.



Güzel bir fotoğrafın yanlış ve gereksiz anlatımlar için kurban edilmesi tam anlamıyla bir trajedidir. Çünkü hiçbir fotoğraf her şeyi tam olarak yansıtmaya olanağına sahip değildir! Onu çeken fotoğrafçı da...



Doğru şeyler anlatabilmek için mutlaka doğru referanslara başvurmak gerekir.



Başarılı fotoğrafçı kendisini yaratıcı bir ışığa ve etkileyici bir düzenlemeye adanmış kişidir!



Her sanatçının beslendiği kaynaklar yalnızca doğa ile sınırlı kalmamalı, sanatçı başkalarının yapıtları ile de sıkı alışveriş içinde bulunması gerekir. Hiçbir sanat dalı yalnız başına ve köksüz olmamıştır. Geleneklerden beslenerek geçmişle sıkı bağlar kuran her sanatçı, başarı kazanmada peşin avantaj sahibi olmuş demektir.



Fotoğrafçının arşivi bir bakıma kendi düşlerinin de arşividir. Yaşama ve yaşamın algılanmasma karşı sergilediği duruşun bir envanteri



Her sanatçının beslendiği kaynaklar yalnızca doğa ile sınırlı kalmamalı, sanatçı başkalarının yapıtları ile de sıkı alışveriş içinde bulunması gerekir. Hiçbir sanat dalı yalnız başına ve köksüz olmamıştır. Geleneklerden beslenerek geçmişle sıkı bağlar kuran her sanatçı, başarı kazanmada peşin avantaj sahibi olmuş demektir.



Fotoğrafçının arşivi bir bakıma kendi düşlerinin de arşividir. Yaşama ve yaşamın algılanmasma karşı sergilediği duruşun bir envanteri...



Hiçbir amatör fotoğrafçı rastlantılara güvenmemeli, ancak onların ne kadar gerekli olduğunu da hafife almamalıdır. Amatör fotoğrafçının gerçek dünyayı doğrudan kaydetmek yerine, kendisine yansıyan dikkat çekici görüntüleri seçici bakış açısıyla bize sunması gerekir. Bu da, başarılı olmanın en zor yoludur.



Güçlü yoruma ve yaratıcı başarıya hiçbir zaman bir fotoğrafa fazladan anlam yüklemekle ulaşılamaz. Çünkü her zorlama anlam arayışı bu fotoğrafı anlamsızlıklar içine sürüklemek demektir.



Birçok amatör fotoğrafçı çektiklerini göstermekten büyük zevk duyarlar. Nerede ve nasıl çektiklerini söylemekten de... Büyük keyifle fotoğraflarının öyküsünü anlatır, onları dinlememizden büyük hoşnutluk duyarlar. Oysa başarılı amatör, bize neleri, nerede, nasıl çektiğinden ziyade, neden çektiğini anlatmalıdır. Yaratıcılığının engin ipuçlarını sergileyen ve herhangi bir açıklama gereksinimi bandırmayan fotoğraflar sunmalıdır.



Fotoğraf, daima konu aldığı şeylerin daha fazlasını açıklar. Eğer fotoğraf konusunu da aşan bir özgürlüğe kavuşmuş ise, başarılı olması için geriye hiçbir neden kalmamış demektir. Ancak fotoğrafçı konunun çekiciliğine saplanıp kalmışsa, konu onun için bir mayın tarlasından farksız değildir.



Bazı fotoğrafçılar anlam yaratma saplantısından kaynaklanan bir gereksinmeden dolayı, fotoğrafa gereğinden fazla müdahalede bulunurlar. Orantısız her müdahalenin fotoğrafların basitleşmesine hatta yer yer sıradanlaşmalarına yol açması kaçınılmazdır. Bu bakımdan görüntüleri onları güçsüz yapan bir mesajın muhatabı haline getirmekten kaçınmak gerekir. Nesneler fotoğrafçının artistik kaygılarından kaynaklanan bir zorlamayla karşılaştığında, görüntüler içinde birer yama gibi görünmekten kurtulamazlar. Nitekim, bu gerçekleri göremeyen milyonlarca meraklı fotoğrafçı sayesinde görüntüler dünyası bugün sanki global bir çöplüğe dönüşmüş gibi görünmektedir.



Başarılı fotoğrafçı, aynı zamanda iyi bir şüphecidir de!



Fotoğrafçı seçtiği herhangi bir konuyu belli bir düşünceye dayandırmadan önce onu kendi ruhunda çözümlemesi gerekir. Çünkü en duyarlı eleştirmen, tartışmasız insanın kendi ruhudur.



Bir görüntüde neler aradığını ve niçin fotoğraf çektiğini çok zaman fotoğrafçının kendisi bile tam olarak açıklayamaz! Bu bakımdan yapılacak en güzel şey fotoğrafçının yüreğinin sesine kulak vermesidir! İşte bu anlaşılmazlık yüzünden görüntüler hiçbir zaman gereken şekilde açıklanamaz veya açıklanacak denli bir açıklığa sahip olamazlar.



Bazı fotoğrafçılar, gerçeğin görüntüsünü değiştirmeyi bir marifet sayarlar. Bu yüzden gerçeğe müdahale etmek adına veya görüşlerini egemen kılmak uğruna neredeyse kendi ruhlarını değiştirmekten kaçınmazlar! Öte yandan zaman zaman bazı fotoğrafçıların yaşam denilen sonsuz ilişkiler ağını bir görüntü içine hapsetme saplantısı içine girmesini anlamak pek mümkün değildir. Çünkü çekilen her fotoğraf çok uzun yaşasa da, sadece başarılı olanların evrenimizde bir ses verdiğini gözden kaçırmamak gerekir!



Her fotoğrafın yaşam olanağı, başka fotoğraflarla aynı değildir. Çünkü bu olanağı yakalayan fotoğrafların sadece birer fotoğraf olmadığının iyi kavranması gerekir. Unutulmamalıdır ki, fotoğraf aynı zamanda fotoğrafçının neler hissettiğini ortaya koyan duygu yüklü yaşanmışlıkları barındırmaktadır. Öyleyse, yaşanan gerçekleri birtakım görüntüler içinde dondurmak demek, onları daha yaşanır yapmak amacıyla dondurmak demektir.



Aslında her fotoğrafçı, yarattığı görüntünün içine saklıdır! Hem de iki nedenden dolayı saklanma ihtiyacı hisseder. Birinci neden, fotoğrafın doğrudan kendi doğasından kaynaklanmaktadır, yani fotoğrafçının kamera arkasında bulunmuş olmasından... Çünkü kamera arkası, fotoğraf çeken herkesin durması gereken zorunlu görev alanıdır. İkincisi ve belki de en önemli neden, fotoğrafçının kendisini daha iyi anlatabilmek için saklanmasıdır.



Fotoğrafçı birilerini mutlu etmek veya gönüllerde taht kurmak amacını öne çıkarmaya başladığında, fotoğraf onu koşulsuz destekler!



İlgi çeken herhangi bir konuyla karşılaştığında, fotoğrafçı her tür ilgilenmeden ilişkisini koparmalı, kendisini o konunun gizemini keşfetmeye adanmalıdır. Bir görünüşle karşılaştığında anlamın ipuçlarını derhal kavramalı ve anın gerçekliğini ele geçirmek için her olasılığa karşı tetikte bulunmalıdır! Çünkü zaman, daima bir fotoğrafçıdan daha hızlı hareket etmektedir.



Fotoğrafçı, görüntülere taşıdığı herşeyin değerini bilemez. Hatta çok zaman görünüşlerin anlamının farkına da varamaz. Her şeye karşın yine de bir görüntüye kaydedilen şeyler, daima çerçeve içinde demokratik ve eşitlikçi bir şekilde yer alırlar.



Yetenekli herhangi bir fotoğrafçı için yetersizlik hiçbir zaman söz konusu değildir! Çünkü doğayı yorumlamanın kesin bir sınırı, ölçüsü ve engeli bulunmaz. Aslında hayal dünyamızın ufukları sanıldığından daha geniştir. O halde bir insanın yetersizliğini, onun bilgi, tutku ve çalışma eksikliğine bağlamak gerekir



Teknik gelişmelerin ardından koşturan fotoğrafçının, tekniğin soğuk labirentlerinde kaybolması tehlikesi her zaman mümkündür. Çünkü teknik arayışlara saplanıp kalmak, yaratıcılığı tekniğin yedeğine almak demektir. Bu da, fotoğrafçının zamanla yetersiz bir ustaya (!) dönüşmesini kaçınılmaz kılar.



Fotoğrafçı, kendi iç dünyasına saplanıp kalmamalı, çektiklerini başkalarıyla da paylaşmalıdır. Herhangi bir fotoğraf bir insanın yaşamında çok şeyleri değiştirmeyebilir. Ancak bir fotoğrafçının kişisel yeteneği, duyarlılığı ve yarattığı değerlerinin sergilenmesi, izleyicinin kavrayış becerilerini pekala değiştirebilir.



Bazı fotoğrafçıların, göze görünen her şeye bitmeyen bir açıklıkla saldırarak, onları oburca tüketmesi, eğer sistemli ve nitelikli bir seyir takip etmezse, bu fotoğrafçıların kolayca isteksiz ve başarısız birer görüntü okuru haline getirebilir.



Her ‘an’ bir kaçıştır! Zamandan, zaman ötesine doğru bir kaçış...



Hiç bir fotoğrafçı, yaşamın her yanına dağılmış nesneler ile insanlar arasında kurulmuş ilişkileri sorgulayan arayışların içinde bulunmaktan mutsuz olmamıştır. Tüm arayışlar, genellikle yaşamda bizi ilgilendirmeyen şeylerin keşfine yöneliktir. Ancak fotoğraflara konu oldukları için, sahiplendiğimiz ve bize ait olduklarına inandığımız şeyler haline dönüşürler. Yani kendimize yakın bulduğumuz veya düşüncelerimizin sözcüsü şeyler haline...



Büyük sanatçıların en belirgin ve ortak özelliği görüşler karşısındaki içtenlikleridir.



Fotoğrafçı: galip, görüntülenen: yenik



Bir görüntü aracılığıyla acaba sorular mı sorarız, yoksa yanıtlar mı veririz? Ya da bir yanıt ararken, aslında sorular mı sorarız?



Görüntülerle ilgilenen herhangi bir insan, aslında dünyadaki her şeyle, en fazla da ötekiyle ilişki halindeki insandır.



Her fotoğraf başka bir fotoğrafın çekilmesini de tetikler!



Fotoğrafçı sürekli fotoğraf çekmek suretiyle kendisinden çok olsa olsa yalnızca tekniğini geliştirebilir. Elbette teknik öğrenilebilir bir şeydir, bu yüzden de alenidir. Oysa yaratıcılık, sadece sanatçıya has bir karakter taşımakta, bu nedenle dokunulmaz özellikler göstermektedir.



Hiçbir gerçekliğin alkışa bir gereksinimi yoktur. Yine de, kendine özgü bir duyarlılığı gerçeğe buluşturduğunda, fotoğrafçının bundan mutsuz olduğu görülmemiştir.



Fotoğrafın nihai amacı eğer insanlara yol göstermek ya da onları eğitmek olsaydı, bizi gerçeğe ilişkin bazı olasılıklarla yüz yüze getirmesine gerek kalmazdı!



Fotoğrafçı siparişlere prim verdiği sürece, bayağılık yakasını hiçbir zaman bırakmaz!



Her ne kadar fotoğrafçı gerçeklikleri ele geçirmek için yola çıkıyor olsa da, tüm fotoğraflarda öncelikle kendisini ele vermektedir. Dahası elinde tuttuğu kameradan başka sırdaşı olmayan bir fikir avcısı olarak iyice emin olmak için fotoğraf çeker.



Fotoğrafçı, kendisi için çektiği görüntülere başkalarını inandıran kişidir.



Fotoğrafçılar için iddia taşımayan bir öneri: Daima kimse-
nin düşünmediği veya tercih etmediği konulara yönelin! Çünkü
doğada küçümsenecek hiçbir konu yoktur. Unutulmamalıdır
ki, her nesnenin mutlaka yorumlanmaya uygun bir cephesi bu-
lunmaktadır. Nesneleri, kendini çok az gösteren veya hiçbir şe-
kilde göstermeyen cepheleriyle fethedin!



Fotoğrafçı kamera arkasına saklanarak varlığını gizleyen kişidir. Olayları gözlemleyen bir röntgenci, bir bakıma açığa çıkmamanın mahremiyetini ve çekingenliğini sergileyen bir mahçuptur. O, görünüşlerle konuşan, fotoğraf için görünüşleri bir düzene sokarken, aynı zamanda onlara danışan, ruhlarına başvuran, onaylarını alan ve gördüklerini bir görüntüde onaylayan kişidir



Fotoğrafçı, zaman zaman kamu adına gerçekleri sunmaya veya bu gerçekleri ifşa etme sorumluluğuna soyunmaya aday bir tasarımcıdır.



Genel kabul gören bir iddia: Fotoğrafçılar, kaybolup giden yaşamı ve insan suretlerini kalıcı kılmak için fotoğraf çekerler. Elbette bu doğru ve yerinde bir tanımlamadır! Hiç kuşku yoktur ki, gerçeğin suretine fotoğrafçıyı ortak etmek, gerçeğe ilişkin şüphelerimizi arttırmaktan öte bir işe yaramaz. Gerçeğe inanan her sanatçının, gerçeğe asla ihanet etmemesi gerekir. Gerçek yorumlanmalı, fakat değiştirilmemeli veya yanıltıcı bir amaca hizmet ettirilmemelidir. Çünkü gerçeğe ihanet eden, öncelikle kendisine ihanet eder!



Doğa gerçeği, fotoğraf ise doğayı temsil etmekle yükümlüdür.



Gerçekliğe beslenen ilginin zamanı ve mekanı olamaz! Gerçek, dün olduğu gibi gelecekte de gerçek olarak kalacak ve sonsuza kadar öyle kalmaya devam edecektir. Kuşkusuz geleceğin fotoğrafı, geçmişinkinden çok farklı olmayacaktır. Görüntü araç ve gereçlerinin süreç içinde birtakım değişimler geçirmesi doğaldır, ancak görmenin güçlü yankısı, yaratıcılık ufkumuzdan hiçbir zaman eksik kalmayacaktır.



Eğer bizi, onları yaratan kişiler hakkında birtakım ipuçları bulmaya sevk edebiliyor veya onları derinden anlamaya zorlabiliyorsa, her yapıt başarılı olmuş sayılabilir.



Başarıyı daima farklı an'ların farklı yorumlarında aramak gerekir! Fotoğrafçının kendisini birbirinden ilişkisiz zaman dilimlerinde -an'lar içinde- var etme çabası, onu zamandan öteye savurduğundan her an, bir zamanı geçerli gerçek yapmaktadır.



Eğer ne için ve nereye bakmanız gerektiğini biliyorsanız,
mutlaka görürsünüz!



İnsan, doğayı gözlemleyerek pekala çok şeye ulaşabilir. Fakat sonunda yine insana, yani kendisine ulaşır.



Görmenin gerçekleşmesiyle birlikte, dünyayla nasıl bağlantı kurduğumuzu, anlama ve algılama gücümüzü nasıl sergilediğimizi; düşlerimizi, hayalleri, zevkleri ve toplumsallaşma yeteneklerimizi nasıl kullandığımızı bir fotoğraf görüntüsünde somutlaştırmaya çalışırız.



Başarısını sadece rastlantısal karşılaşmalara dayandıran herhangi bir fotoğrafçının sanatçı olması sözkonusu değildir. Sanatçı ancak güçlü bir bakış ve kavrayış yeteneğini ilke edinen fotoğrafçılar arasından çıkabilir.



Hangi ayrıntıları hedef alırsa alsın, fotoğraf yoluyla kurulan her tür bağlantı ya da geliştirilen her uyum arzusu, çok zaman bütünü açıklamaya elverişli niteliklerde de olması gerekir. Dahası ayrıntılar bizi ait olduğu bütünün varlığından haberdar etmesi gerekir.



Sanat hep gençtir!



Nesnelerle cezbedici bir iletişim kuramayan fotoğrafçı, fotoğraf çekmeyi yavan bir uğraş olmaktan öteye taşıyamaz!



Her yenilik, tüm yenilikleri barındıramaz!



Bazı görüntüler, kötü bir tasarımı ya da özensiz bir kurguyu bar bar bağırlar. Aynı zamanda fotoğrafçının düzensizliği ve samimiyetsizliğini de...



Her sanatçı, bireysel yetkinliği ve başarısını, ancak yeni ve özgün bir sanat dilini benimsemek, dahası eskimiş birtakım geleneklere karşı çıkarak gösterebilir. Gelenekler sanat yapıtları için hem bir gereklilik, hem de önlerine dikilen aşılmaz bir engeldir.



Gerçekdışı hiçbir kurgu, bir gerçeği temsil etmeye memur edilmemeli, onun yerine geçmemeli da ya onu yansıtmamalıdır! Çünkü gerçekdışılığı amaçlayan tüm kurgular daima sadece gerçekdışılığı temsil edebilirler.



Sanatçı bir rehber, uzman, otorite veya üstat olmamalıdır! Onu kategorize eden tüm sınıflandırmalar sonuç itibarıyla sanatsal uğraşları resmileştirmek ve sanatçının gerçek amacını bazı unvanların çerçevesine hapsederek radikal çıkışlar yapmaktan alıkoymak içindir. Yaratıcılık, unvanlarla geliştirilebilen bir beceri olsaydı, tarih bu yeteneklere sahip büyük sanatçılarla dolup taşacaktı. Oysa, yaratıcılığın özgür evreninde unvanlar, çoğu zaman açık ufuklara kanat açmanın önündeki en büyük engel olarak durmaktadır.



Büyük sanat yapıtlarının içinde rahatsız edici fazlalıklar bulunmaz! Bu yapıtları beğenilerimizin odak noktasına çeken sadelikleri, çekicilikleri, paylaşım ve katılım isteği uyandırıcılarıdır.



Fotoğraf, yitip giden zamanı durdurmanın en anlaşılır yolu olmuştur. Ancak kamera arkasında faaliyette bulunan gözün görebildiği kadarıyla...



Bir insanın yüzü kameranın acımasız gerçekliğine teslim edilmemelidir! Fotoğrafçı, portrelere daima insancıl müdahalelerde bulunmalı, gerçeğin insan yüzü üzerinde baskı kurmasına engel teşkil etmelidir.



Fotoğrafta bir yoğunlaşma sağlamak için, öncelikle nesnelerle görsel birtakım ilişkiler kurmak gerekir. Görünüşlerle her karşılaşmada yeni deneyimler kazanmamız çok olağan görülmelidir. Bu da, bir anlamda fotoğrafçının kendi yeteneklerini sürekli eğitimden geçirmesi anlamına gelir. Çünkü yetenek, bir insanın doğuşundan itibaren sahip olduğu en naif kazanımıdır. Ve sadece farkedilmesi ve işler hale getirilmesi gerekir.



Görünüşler, ancak çerçevenerek kutsanırlar!



Sanatçı, kendi fotoğraflarından daha popüler olursa, sonuç ne olabilir? Facia! Popülarite bir sanatçının yanı başındaki en biiyüük düşmandır! Onu hem motive etmekte, hem de başarısının önünde bir engel olarak dikilmektedir. Kuşkusuz herhangi bir yapıt, kendi çağı içinde çok benimsenebilir, baştacı edilebilir ya da önemsiz olarak kabul görebilir. Bu bakımdan sonuç ne olursa olsun eğer yapıtın kalıcı olması hedefleniyorsa, sanatçının popüler kimliği, bir yapıtı sadece bir yere kadar taşıyabilir. Çünkü hiçbir sanatçı yapıtlarının başarısını sürekli canlı tutacak birtakım olanaklara sahip değildir.



Öyle fotoğraflar mevcuttur ki, bunları bir kameranın mı yoksa fotoğrafçının mı çektiğinin yanılığısına düşeriz hep. Çünkü hobi fotoğrafların büyük bir çoğunluğu, genellikle birtakım rastlantılar sonucu çekilmiş gibi görünürler.



Kameranı sevgiyle yöneltemiyorsan, birtakım kötülükleri gizlemeye ortak olursun!



Fotoğrafçı gerçeklikleri ele geçirmek için yola çıksa da, aslında her görüntüde önce kendisini ele vermektedir. Ve elindeki kameradan başka sırdaşı olmayan yalnız bir fikir avcısı olarak daha fazla emin olmak için fotoğraf çeker.



Güçlü bir bakış ve kavrayış yeteneği bir sanatçının en belirgin göstergesidir. Bunun tersi eğilimler daha çok rastlantılara bel bağlayan bir fotoğrafçı profilini tanımlar.



Kameranı sevgiyle yöneltilmiyorsan, birtakım kötülükleri gizleme-
ye ortak olursun!



ISBN: 978-605-66914-0-9

